

Riječ više o naučnoj studiji Jelene Jovanović-Nikolić

Muzikološki „het-trik“

PODGORICA - Nastavlja-jući da realizuje onaj as-pekt svoje misije okrenut produkciji pisane reči o crnogorskoj muzici / muzici u Crnoj Gori, Muzički cen-tar publikovao je studiju muzikološkinje Jelene Jo-vanović-Nikolić posvećenu filmskoj muzici izuzetno značajnog, no široj javnosti malo poznatog, crnogor-skog kompozitora Borisla-va Tamindžića (1932-1993).

Odabirom da se posveti raz-matranju filmske muzike na-stale za tri ostvarenja Živka Nikolića nastala krajem osme i tokom devete decenije proš-log veka, a koja se danas „upi-suju“ u klasiike modernog cr-nogorskog / jugoslovenskog filma, Jelena Jovanović-Ni-kolić, reklo bi se postiže mu-zikološki „het-trik“ za pisanu reč o muzici u savremenoj crnogorskoj kulturi.

Netaknuto područje

Autorka, naime, tom svojom odlukom uspeva kako da, u crnogorskom kontekstu otvori jedno, za savremenu muzikologiju važno, a do da-nas netaknutno područje raz-

matranja čiji je fokus na stu-dijama filmske muzike – polje tzv. „filmske muzikologije“. Dalje, svesna „pozicije“ koju generalno u recepciji filmske umetnosti zauzimaju muzika i njeni autori, a posebno kada su u pitanju modernistička filmska ostvarenja nastajala u jugoslovenskom kulturnom kontekstu s jedne, kao i činje-nice da filmovi Živka Nikoli-ća i dalje izazivaju kontrover-zu u široj crnogorskoj javnosti, sa druge strane, au-torka odvažno igra na kartu neupitne vrednosti i opšte poznatosti Nikolićevih ostvarenja, kako bi Tamindži-ću „obezbedila“ mesto koje mu izvesno pripada u istoriji crnogorske muzike i kulture. Konačno, rasvetljavajući me-đuodnose slike i zvuka / vre-mena i ritma, Jelena Jovano-vić-Nikolić izvodi detaljnu muzikološku interpretaciju Tamindžićevih kompozicio-nih postupaka postavljajući ih u kontekst njegovog celo-kupnog stvaralaštva, a pre svega odnosa kompozitora prema crnogorskoj tradicio-nalnoj muzici.

Pošavši od važnih teorijskih nalaza inostranih filmskih

muzikologa, te domaćih mu-zikologa i etnomuzikologa, Jovanović-Nikolić dolazi do izuzetno ubedljivih uvida u načine na koje se, na formal-nom i planu filmskog narati-va uspostavljaju odnosi slike i zvuka / muzike:

Ubedljivi uvidi

Nakon čitanja studije, pisane jasnim i britkim jezikom, sva-kom čitaocu postaće jasno da ono što „zna“ o Nikolićevoj Crnoj Gori, nije samo ono što se vidi zahvaljujući izuzetnoj (s)likovnosti i tempu redite-ljevih kadrova, već je i omogu-ćeno kao takvo zahvaljuju-ći njihovoj zvukovnosti, simulacijama folkornog zvu-ka i tradicionalne muzike Ta-mindžićevih sound-tracko-va.

A, iz toga, zahvaljujući knjizi Jelene Jovanović-Nikolić sle-di i spoznaja da simboli, zna-kovi, arhetipske slike, karak-teri,... koje doživljavamo kao „tipično“ Nikolićeve, odno-sno crnogorske, ne bi mogli da postanu sve to da ih zvu-kom i muzikom Tamindžić nije pokrenuo / oživeo / ozvučio / ritmizovao...

Dr Vesna MIKIĆ